

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA TEŠANJ
OPĆINSKI NAČELNIK**

Broj: 02-11-3-361-3/24

Datum: 30.06.2024. godine

Na osnovu članovu 9.-14. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) i članu 30. Statuta Općine Tešanj ("Službeni glasnik Općine Tešanj", broj: 11/07), Općinski načelnik *donosi*

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE TEŠANJ ZA PERIOD 2025.- 2027. GODINE**

Obradivač:

Služba za finansije, privredu, komunalne i inspeksijske poslove

SADRŽAJ:		Str.
1/	Uvod	1
2/	Osnovni ekonomski pokazatelji	1
2/1	Makroekonomski pokazatelji	1
2/2	Budžeti gradova/općina u Federaciji BiH	4
2/3	Osvrt na segment potrošnje i povećanje osnovice javnih prihoda	5
2/4	Pokazatelji sa općinskog nivoa	8
3	Prihodovna osnova budžeta	11
3/1	Porezni prihodi	11
3/2	Neporezni prihodi	12
3/3	Tekući grantovi	13
3/4	Kapitalni grantovi i primici	13
3/5	Prenesena sredstva iz prethodne godine	13
3/6	Kreditno zaduženje	13
4/	Rashodi i izdaci budžeta	14
5/	Projekcija prihoda i primitaka	15
6/	Projekcija rashoda i izdataka	16

1/ Uvod

Dokument okvirnog budžeta (u daljem tekstu DOB) je akt koji sadrži makroekonomske projekcije i prognoze budžetskih sredstava i izdataka za naredne tri godine i na njemu se zasniva priprema i izrada budžeta za narednu budžetsku godinu. Trogodišnje planiranje budžeta obaveza je za sve korisnike budžetskih sredstava i vanbudžetskih fondova. Njegova izrada obezbjeđuje bolju procjenu prihoda i primitaka kao budžetske osnove za realizaciju programa i projekata, te bolje upravljanje rashodima i izdacima sa uspostavom željene strukture budžeta i planiranje realizacije višegodišnjih programa. Posebno se obezbjeđuje upravljanje resursima za realizaciju programa i mjera definisanih u Strategiji razvoja Općine.

Postupak pripreme DOB-a počinje dostavljanjem instrukcije broj 1. o načinu i elementima izrade DOB-a koja sadrži: osnovne ekonomske pretpostavke i smjernice ekonomske i fiskalne politike, tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika, te dinamiku i rokove pripreme DOB-a. Izrada DOB-a zasniva se na procjeni privrednih tokova i aktivnosti, razvoja društvenog i socijalnog sektora, te makroekonomskih indikatora i projekcija prihoda i rashoda institucija u Bosni i Hercegovini.

Planiranje budžeta se zasniva na preliminarnoj procjeni prihoda iz DOB-a, a rashodi se utvrđuju isključivo u okviru definisanih raspoloživih sredstava. Realnom procjenom prihoda obezbjeđuje se nesmetano funkcionisanje Organa uprave i realizacija ciljeva i politika koji su obuhvaćeni općinskim budžetom. U suprotnom javlja se nedostatak sredstava ili višak sredstava koja nisu obuhvaćena odlukama zakonodavnih organa vlasti.

Izrada ovog dokumenta je zasnovana na postojećoj zakonskoj regulativi i svim rješenjima koja iz nje proizilaze, tako da će eventualne izmjene iste bitno utjecati i zahtjevati odgovarajuće korekcije.

2/ Osnovni ekonomski pokazatelji

Za izradu DOB-a korištene su projekcije prihoda od direktnih i indirektnih poreza za period 2025.-2027. godine Federalnog ministarstva finansija (FMF), projekcija Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (DEP), te pokazatelji i smjernice zvaničnih institucija u BiH, kao i pokazatelji sa općinskog nivoa.

2/1 Makroekonomski pokazatelji

Privredna kretanja u BiH se ne mogu posmatrati izolovano od okruženja. Kretanje ekonomskog rasta, industrijske proizvodnje, zaposlenosti, bruto društvenog proizvoda u Bosni i Hercegovini je uslovljeno vanjskim faktorima i usko vezano za kretanje u okruženju, tako da se analize naslanjaju i na projekcije zemalja Evropske unije i bližeg okruženja.

Upravo je to pokazala kriza izazvana pandemijom COVID-19 iz 2020. godine, kriza izazvana ratnim sukobom u Ukrajini i Gazi, koji su prouzrokovali globalne poremećaje. Kontinuirano egzistiranje krize, zahtijeva provođenje dugoročnih mjera ekonomske, monetarne, fiskalne politike. Djelovanje monetarne politike u Bosni i Hercegovini je ograničeno zbog vezanosti valute za EUR, uz efekte uvezene inflacija usljed te vezanosti. Ovo s druge strane daje stabilnost valute i sprečava dalju eskalaciju inflacije, ograničavanjem kamatnih stopa od strane Centralne banke BiH, držanjem obaveznih rezervi i kontrolom štampanja novca. Prevazilaženje krize i napredak se može ostvarivati i sa malim i usporenim mjerama, a posljedice traju duže od razvijenih ekonomija. Razvijene zemlje imaju više mehanizama za djelovanje i diktiraju ukupna kretanja na svjetskom tržištu. Pored djelovanja Države (svih nivoa vlasti) koje je jako ograničeno i uslovljeno nestabilnom političkom situacijom, priliku za djelovanje imaju privredni subjekti i kapital uopšte. Privatni sektor je daleko fleksibilniji i postoji niz subjekata koji koriste nove prilike nastale otežanim kanalima distribucije i

poremećajima na svjetskom tržištu, da bi svoje poslovne aktivnosti proširili na region i EU u cjelini. Uloga Države treba da bude u stvaranju adekvatnog zakonskog okvira za njihovo lakše djelovanje.

S druge strane, rast cijena i povećanje prometa i potrošnje je imalo za posljedicu rast prihoda budžeta svih nivoa vlasti, koji je doveo do mogućnosti usmjeravanja ostvarenog suficita prema socijalno osjetljivim kategorijama stanovništva, podršku privredi i provođenju politika vlada u raznim segmentima (populacijska, socijalna, energetska i drugo).

Nakon pada u 2020. godini, uslijed globalnog usporavanja ekonomske aktivnosti, naplata javnih prihoda u 2021. godini zabilježila je ponovnu uspostavu pozitivnog trenda kretanja. Tako je, ukupan konsolidirani nivo naplate u Federaciji BiH u 2021. godini iznosio nešto više od 9.948 miliona KM i bio je veći za 13% ili za 1.145,1 miliona KM u odnosu na ostvarenje iz 2020. godine. U poređenju sa „predpandemijskom“ 2019. godinom, koja je bilježila rekordnu naplatu, ostvarenje prihoda u 2021. godini bilo je veće za 5,76% ili za 541,9 miliona KM. Ukupan konsolidirani nivo naplate javnih prihoda u Federaciji BiH u 2022. godini iznosio je 11.166,3 mil. KM i veći je za 12,2% ili za 1.218,1 mil. KM u odnosu na 2021. godinu. Ukupan konsolidirani nivo naplate javnih prihoda u Federaciji BiH u 2023. godini iznosio je 12.448 miliona KM i veći je za 11,5 posto u odnosu na 2022. godinu.

Provođenje svih mjera na ublažavanju posljedica i prevazilaženje krize je otežano zbog neusklađenosti u djelovanju različitih nivoa vlasti, te blokada i permanentne krize u funkcionisanju vlasti na državnom nivou. Zbog toga se očekuje manja efikasnost mjera uz produžavanje krize.

Prema projekcijama Evropske komisije iz drugog kvartala tekuće godine, očekuje se da procijenjeni rast BDP-a u 2024. godini u EU iznosi 1 posto (u eurozoni 0,8 posto), a 1,6 posto u 2025. godini (u eurozoni 1,4 posto). I dalje je evidentan usporeni rast u Evropskoj uniji i eurozoni, a poboljšanje prilika sa padom inflacije i kamatnih stopa se očekuje u narednom srednjoročnom periodu.

U narednom pregledu su iskazani makroekonomski pokazatelji za period 2022-2027. godina:

INDIKATOR	ZVANIČNI		PROJEKCIJE			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Nominalni BDP u mil KM	45.518	49.061	51.363	53.968	56.783	59.719
Nominalni rast u %	13,7	7,8	4,7	5,1	5,2	5,2
BDP deflator (prethodna godina = 100)	109,5	105,9	102,4	102,2	102,2	102
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	41.560	46.323	50.149	52.822	55.576	58.549
Realni rast u %	3,8	1,8	2,2	2,8	3	3,1
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	14	6,1	2,2	2	1,9	1,8
Potrošnja u mil KM	39.284	42.201	43.865	45.380	47.096	48.877
Realni rast u %	1,8	1,5	1,6	1,5	1,8	1,7
Vladina potrošnja u mil KM	8.513	8.939	9.296	9.575	9.853	10.149
Realni rast u %	1,3	1,2	1,5	1	1,1	1,1
Privatna potrošnja u mil KM	30.771	33.262	34.568	35.805	37.243	38.728
Realni rast u %	1,9	1,6	1,7	1,6	2	1,9
Investicije (bruto) u stalna sred.u mil.KM	10.081	10.682	11.118	11.754	12.481	13.246
Realni rast u %	0,3	1,7	2,3	3,8	4,7	4,6
Vladine investicije u mil KM	1.356	1.451	1.610	1.723	1.878	2.028
Realni rast u %	-5	1,9	7,8	3,9	6,8	5,8
Privatne investicije u mil KM	8.725	9.231	9.508	10.031	10.603	11.218
Realni rast u %	1,2	1,6	1,5	3,8	4,3	4,4
Uvoz u mil KM	28.230	27.869	29.332	31.108	33.704	36.231
Nominalni rast u %	33,8	-1,3	5,2	6,1	8,3	7,5
Realni rast u %	6,2	-2,4	3,9	4,6	6,7	5,3
Izvoz u mil KM	21.954	21.610	23.142	25.269	28.156	30.986
Nominalni rast u %	31,7	-1,6	7,1	9,2	11,4	10
Realni rast u %	12	-3	5,2	7,1	8,9	7,5
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,1	23,3	23,5	24,4	24,9	25,1
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.978	-1.704	-1.612	-1.250	-1.116	-1.109
Rast u %	184,7	-13,9	-5,4	-22,4	-10,7	-0,6
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-4,3	-3,5	-3,1	-2,3	-2	-1,9

IZVOR: Federalno ministarstvo finansija - Makroekonomske projekcije 2022-2027, mart 2024. godine

Najvažniji i najizdašniji prihod svih nivoa vlasti predstavljaju indirektni porezi (PDV i drugo), te se u narednom tekstu daje poseban osvrt na problematiku vezanu za iste.

Federalno ministarstvo finansija svake godine radi projekciju prihoda za Federaciju BiH, koja je osnov za izradu budžeta svih nivoa vlasti. Shodno tome, za naredni trogodišnji period nam je dostavljena slijedeće aktuelna projekcija.

Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinštenog računa

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2024	2025	2026	2027
1. Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinštenog računa	349.078.406	394.770.877	428.102.526	456.603.704
1.1. Kantonalni budžet	297.050.358	336.834.767	65.274.702	389.593.081
1.2. Općinski/gradski budžeti	52.028.048	57.936.110	62.827.824	67.010.623
1.2.1. Breza	1.957.663	2.179.966	2.364.027	2.521.414
1.2.2. Doboju Jug	516.023	574.620	623.137	664.623
1.2.3. Kakanj	5.605.303	6.241.815	6.768.829	7.219.468
1.2.4. Maglaj	3.386.403	3.770.947	4.089.339	4.361.589
1.2.5. Olovo	1.522.269	1.695.130	1.838.255	1.960.638
1.2.6. Tešanj	5.924.592	6.597.361	7.154.396	7.630.704
1.2.7. Usora	825.637	919.393	997.020	1.063.397
1.2.8. Vareš	1.228.780	1.368.315	1.483.846	1.582.634
1.2.9. Visoko	5.198.935	5.789.301	6.278.109	6.696.078
1.2.10. Zavidovići	5.437.595	6.055.063	6.566.310	7.003.466
1.2.11. Zenica	16.025.748	17.845.557	19.352.309	20.640.701
1.2.11. Žepče	4.399.098	4.898.640	5.312.246	5.665.912

NAPOMENA: Raspodjela prihoda za kantone i općine/gradove pojedinačno za 2024. godinu i period 2025 - 2027. godina urađena je u skladu sa metodologijom propisanom Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22).

Uporedni pregled otplate vanjskog duga Federacije BiH u periodu 2022-2024. godine u milionima KM uključujući i dug koji je supsidijarno prenesen na krajnje korisnike, dat je u slijedećem tabelarnom pregledu:

PERIOD 01.01.- 31.05.	Federacija BiH		RS		DB BiH	
	Doznačeno	Vanjski dug	Doznačeno	Vanjski dug	Doznačeno	Vanjski dug
	(u mil. KM)		(u mil. KM)		(u mil. KM)	
2024	1.463	405	834	204	100	7
2023	1.280	340	703	167	87	4
2022	1.377	197	767	93	86	4

IZVOR: Uprava za indirektno oporezivanje BiH.

Ključna je činjenica koja se može uočiti iz ovog pregleda da se, bez obzira na rast ukupnih prihoda, sredstva za raspodjelu umanjuju a potom usporeno rastu, zbog rasta otplate vanjskog duga Federaciji BiH (posebno rast kamata koji je izražen u proteklih godinu dana).

Upravo se ovaj dio zakonskog rješenja, kojim svi nivoi vlasti, uključujući i JLS, vraćaju kreditna sredstva iz zajedničkih prihoda bez obzira koji nivo vlasti se zadužuje, mora promijeniti i predmet je razmatranja od strane Komisije – radne grupe koja je formirana na inicijativu Parlamenta Federacije BiH.

Da bi se sagledao nesrazmjer u zaduženju i povratu sredstava ističemo slijedeće stanje duga u FBiH po strukturi: Ukupan dug Federacije BiH, kantona, gradova, općina i javnih preduzeća u Federaciji BiH (u daljem tekstu: ukupan dug u FBiH) na dan 31.03.2024. godine iznosi 6.674,8 mil. KM.

U navedenom iznosu duga, dug FBiH čini 43,14% ukupnog duga u FBiH. U ukupnom dugu kantoni učestvuju sa 8,38%, općine i gradovi sa 4,30%, javna preduzeća i ostali korisnici sa 44,18%.

Znači da JLS i kantoni vraćaju daleko veći iznos duga od izvršenog zaduženja njih samih, a potom ponovo vraćaju vlastiti dug budžetu Federacije BiH koji sada predstavlja vanredni prihod Federacije BiH. Upravo ova sredstva 2024. godine iznose 347 miliona KM i nalaze se u stavci prihoda federalnog Budžeta.

Stanje ukupnog javnog duga u Bosni i Hercegovini je dato je u slijedećem tabelarnom pregledu:

Stanje javnog duga BiH (u mil KM)

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	K1 2024.
Unutrašnji dug BiH						
Republika Srpska	1.973,01	2.307,07	1.994,85	2.131,32	2.590,11	2.638,36
Federacija BiH	1.093,07	1.185,88	1.123,66	1.064,52	1.426,80	1.461,23
Distrikt Brčko	2,39	1,77	1,12	0,46	0,00	0,00
Institucije BiH	0,00	0,00	0,00	9,87	13,73	12,95
Ukupno	3.068,47	3.494,72	3.119,63	3.206,17	4.030,64	4.112,54
Vanjski dug BiH						
Republika Srpska	3.409,94	3.527,52	4.168,52	4.226,04	3.654,09	3.685,59
Federacija BiH	4.610,17	5.053,02	5.457,30	5.467,45	5.175,19	5.213,57
Distrikt Brčko	53,61	51,28	48,14	48,18	45,30	41,88
Institucije BiH	69,05	66,44	63,49	68,93	46,50	44,58
Ukupno	8.142,77	8.698,26	9.737,45	9.810,60	8.921,08	8.985,62
Javni dug BiH						
Republika Srpska	5.382,95	5.834,59	6.163,37	6.357,36	6.244,20	6.323,95
Federacija BiH	5.703,24	6.238,90	6.580,96	6.531,97	6.601,99	6.674,80
Distrikt Brčko	56,00	53,05	49,26	48,64	45,30	41,88
Institucije BiH	69,05	66,44	63,49	78,80	60,23	57,53
Ukupno	11.211,24	12.192,98	12.857,08	13.016,77	12.951,72	13.098,16

2/2 Budžeti gradova/općina u Federaciji BiH

Lokalni nivo vlasti u Federaciji BiH sastoji se ukupno od 79 jedinica lokalne samouprave. Njegovo djelovanje je pravno regulisano kroz Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH, koji definiše djelokrug i izvorne nadležnosti gradova i općina, organizaciju i načine finansiranja. Izvršenje budžeta za 2022. godinu, planovi budžeta za 2023. godinu, te projekcije zbirnih rashoda i izdataka gradova i općina za naredni trogodišnji period prikazane su u Tabeli 4.5.1. Tabela 4.5. Zbirni rashodi i izdaci gradova i općina (izvršenje 2022., plan 2023., projekcije 2024. -2026. god.)

	Izvršenje budžeta općina F BiH za 2022. godinu	Plan budžeta općina F BiH za 2023. godinu	Projekcija budžeta općina F BiH za 2024. godinu	Projekcija budžeta općina F BiH za 2025. godinu	Projekcija budžeta općina F BiH za 2026. godinu
Plate, naknade, doprinosi	283.134.745	329.721.808	339.283.740	345.051.564	348.502.079
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	201.663.117	254.684.634	231.912.585	234.231.711	236.574.028
Tekući transferi	302.490.378	327.265.160	329.883.282	332.522.348	335.182.527
Kapitalni transferi	96.820.620	137.594.056	99.241.136	100.233.547	101.235.883
Izdaci za kamate	4.286.844	4.830.408	4.830.408	4.830.408	4.830.408
Tekuća rezerva	0	5.262.239	5.262.239	5.262.239	5.262.239
Izdaci za nabavku stalnih sredstava	257.316.643	350.265.249	303.633.639	303.633.639	303.633.639
Izdaci za finansijsku imovinu	406.969	2.509.400	1.587.233	1.587.233	1.587.233
Otplata dugova	26.150.712	31.951.726	34.124.443	31.326.239	29.164.728
UKUPNO	1.172.270.029	1.444.084.680	1.349.758.704	1.358.678.927	1.365.972.763

IZVOR: Federalno ministarstvo finansija - DOB za period 2024.- 2026. godine.

Analiza federalnog ministarstva finansija i Vlade Federacije BiH iz DOB-a za period 2024.-2026. godine pokazale su slijedeće:

Izdaci za plate, naknade i doprinose u 2023. godini (planirani iznos) imaju učešće u ukupnim rashodima od 22,8%, u odnosu na izvršenje 2022. godine bilježe rast od 16,5%, dok se za naredni srednjoročni period projicira rast po prosječnoj stopi od 1,9%. Ova projekcija pretpostavlja zadržavanje ove vrste izdatka na istom nivou, uz minimalno usklađivanje sa dozvoljenim rastom definisanim u Kolektivnom ugovoru za službenike organa uprave i sudske vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge u planiranom iznosu tekuće godine imaju učešće u ukupnim rashodima od 17,6%. Nakon pada u 2024. godini, u 2025. godini i 2026. godini se očekuje rast istih po minimalnoj stopi. Projekcije ove vrste izdatka za period od 2024. - 2026. godine konzistentne su sa projiciranim ekonomskim kretanjima. Udio tekućih transfera u ukupnim rashodima u 2023. godini iznosi 22,7% i u narednom periodu se očekuje rast istih po stopi od 0,8%. Kapitalni transferi, s druge strane, uzimaju učešće u ukupnim rashodima od 9,5%. Pretpostavka je da će se u narednom periodu zadržati na relativno istom nivou. Izdaci za nabavku stalnih sredstava su u 2023. godini planirani u većem iznosu u odnosu na izvršenje u 2022. godini i pretpostavlja se da su isti namijenjeni za izgradnju, rekonstrukciju i investiciono održavanje puteva u jedinicama lokalne samouprave. Za naredni trogodišnji period projicira se rast ovih izdataka za 18% u odnosu na izvršenje istih za 2022. godinu.

U periodu od 2024 - 2026. godine Federalno ministarstvo finansija je na osnovu istorijskih podataka o izvršenju, kao i konzervativnijim pristupom izradilo projekcije potrošnje, za koji se očekuje da će rezultirati pozitivnim finansijskim rezultatom.

2/3 Osvrt na segment potrošnje i povećanje osnovice javnih prihoda

Kao što je to iskazano i u Informaciji Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP), rast domaće potražnje kroz povećanje privatne potrošnje i investicija treba da bude osnovni oslonac za ekonomski rast. Upravo ovaj segment (rast plata i smanjenje opterećenja na plate) ima ključnu ulogu u tome, a što je obrazloženo u narednom pasusu ovog dokumenta.

Evidentan rast javnih prihoda i dobiti preduzeća, trebaju biti osnova za pokretanje reforme sa mrtve tačke. Svjedoci smo niza godina u kojima se nije pronašao načina da se finalizira rješenje zakonske regulative po pitanju doprinosa i poreza na dohodak, te da se polemika vodi o svega par procenta u stopama. Znači da je po pitanju struke ponuđeno dobro zakonsko rješenje koje se naslanja na prakse zemalja EU, a da se konačno treba prelomiti i pozicionirati određene stope.

Između ostalog, kao temeljnu promjenu ističemo paralelnu regulaciju dva segmenta:

1. Umanjenje stopa doprinosa i porez na dohodak uz oporezivanje svih primanja po istom principu uključujući i dividende po osnovu kapitala;

2. Ustanovljavanje mehanizma konstantnog uvećanja minimalnih plata vezivanjem za prosječnu platu u FBiH (tromjesečno ili polugodišnje iskazani nivo prosječne plate). Trenutno rješenje (Uredba Vlade FBiH) predviđa da minimalna plata ne može biti manja od 55% prosječne plate. U stvarnosti, zbog neadekvatnog rješenja, ona je već u prvoj polovini godine pala na 45,38% od prosječne plate. Na ovaj način ovaj instrument ekonomske i fiskalne politike gubi svoj smisao. To znači da bi prema Uredbi Vlade FBiH minimalna plata već sada trebala iznositi 750 KM bez ikakvih izmjena regulative.

Uz oporezivanje ostalih naknada (topli obrok, prijevoz i drugo), minimalna plata bi se trebala definisati na nivou od 900 KM do 1.000 KM i striktno vezati za prosječnu platu.

Ovim bi se obezbijedio zamajac za dalji rast svih isplata uposlenih u Federaciji BiH.

Uz ovo je potrebno definisanje i mjera za potporu osjetljivih privrednih sektora, uz navedeni prvi segment mjera – rasterećenje privrede umanjem doprinosa i poreza (kompenzirajući efekt).

Ovo bi dovelo do restrukturiranja raspodjele i bolje iskorištenosti ostvarenih dobiti privrednih društava, koji su niz godina koristili poreske povlastice i niska primanja uposlenih za razvoj i akumulaciju, kao i dijela dobiti koja se ne reinvestira i koja završava na štednji. Pokazatelji Centralne banke govore o ogromnoj štednji „građana“, koja se odnosi na manji broj lica. Ovako zakovana štednja sputava dalji razvoj, zbog smanjene potrošnje i niske kupovne moći najvećeg dijela stanovništva u BiH. Rast potrošnje je osnova za razvoj značajnog dijela domaće proizvodnje i supstituciju uvoza roba.

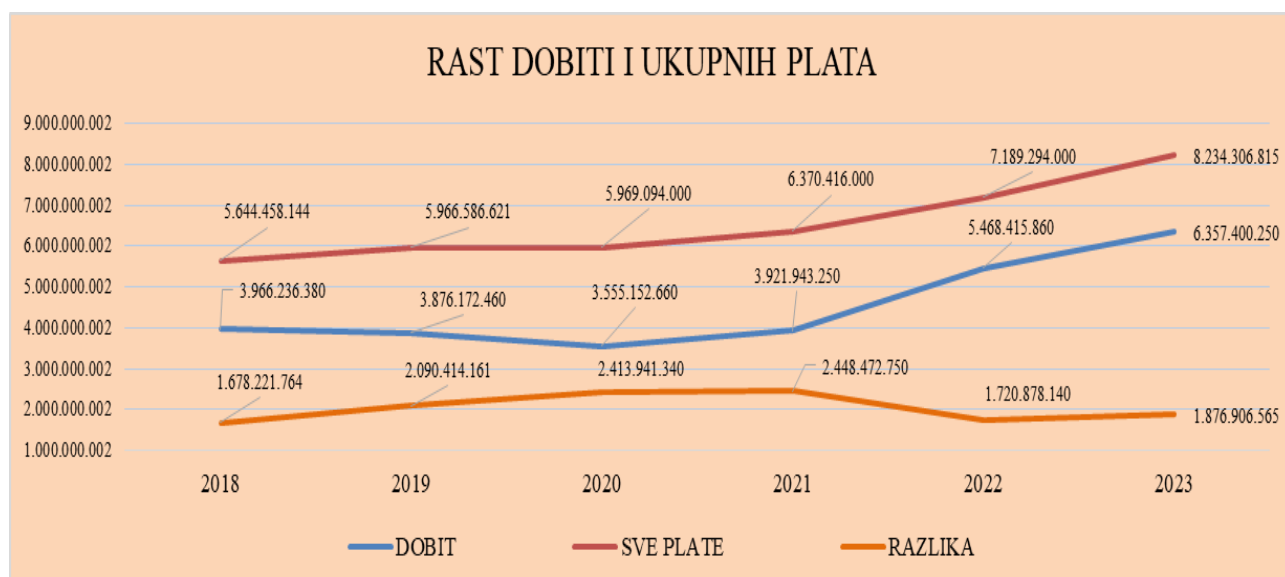
Primjera radi, porez na dobit u 2022. godine je veći za 154.647.261 KM, odnosno za 39,43% od uplaćenog poreza na dobit u 2021. godini. Budući da ovaj iznos predstavlja 10% od ostvarene dobiti, konstatujemo da su **dobiti preduzeća u Federaciji BiH porasle za 1.546.472.610 KM.**

U isto vrijeme, **ukupni dohotci isplaćeni uposlenim u 2022. godini su porasli za 818.878.000 KM**, što predstavlja rast od 12,85%. Podatak je dobiven izvedeno (broj zaposlenih po svakom mjesecu x prosječne plate po mjesecu u FBiH za svih 12 mjeseci).

Uvećanje dobiti je dvostruko veće od dohodaka u Federaciji BiH u apsolutnom iznosu, a stopa rasta dobiti je veći za 3 puta od stope rasta dohodaka u 2022. godini.

Pored toga, blizu 25% radnika je zaposleno u javnom sektoru koji ne iskazuje dobit, tako da je ovaj jaz u raspodjeli poslodavac-zaposleni daleko veći.

Trend rasta ovog jaza u proteklom periodu se može najbolje uočiti iz slijedećeg grafičkog i tabelarnog pregleda:

OSTVARENE ZARADE PO GODINAMA	2018	2019	2020	2021	2022	2023	STOPA RASTA 2022/2021
DOBIT	3.966.236	3.876.172	3.555.152	3.921.943	5.468.415	6.357.400	39,43
SVE PLATE	5.644.458	5.966.586	5.969.094	6.370.416	7.189.294	8.234.306	12,85
RAZLIKA	1.678.221	2.090.414	2.413.941	2.448.472	1.720.878	1.876.906	
OMJER PLATA I DOBITI	142,31	153,93	167,90	162,43	131,47	129,52	

* Iznosi su iskazani u hiljadama KM.

Analize pokazuju, da su zajedno sa cijenama ulaza (sirovine i trgovačke robe) rasle i marže prelivene u dobit privrede, te dobiti preduzeća uopšte. Upravo je rast dobiti uzrok dodatnog rasta inflacije (pored vezanosti za EURO-uvezene inflacije), dok se s druge strane govori o pogubnom utjecaju rasta plata-dohodaka na stopu inflacije. Ovaj rast je trebao biti raspoređen na oba segmenta zarada (dobiti i dohotci), a nepostizanje određenog srazmjera ima za posljedicu odlazak radne snage i nezadovoljstvo građana u cjelini, a u konačnici bi moglo imati utjecaj na usporavanje investicija i pad privrednih aktivnosti.

Ovim smo željeli ukazati na negativan trend u pogledu postizanja održive globalne raspodjele prihoda u društvu i u pogledu pogoršanja pozicije uposlenih u Federaciji BiH. Neblagovremeno i neadekvatno djelovanje vlasti (podrška privrednicima bez obaveze prema radnicima) i poduzimanje mjera koje predstavljaju samo reakciju na ovo stanje nejednakosti, dovodi samo do produbljenja nastalog jaza.

Država treba obezbijediti ambijent kojim će se zadržati preostali radnosposobni korpus sa kompetencijama. Pojedinačne akcije privrednih subjekata, kao što je kompanija Megle BH Bihać koja je još 2019. godine definisala minimalnu platu uposlenika od 1.000 KM, su rijetke. Većina kompanija koristi situaciju da još uvijek imamo „višak“ radne snage, a u suštini najagilniji i najsposobniji dio radne snage odlazi u inostranstvo. Godinama, iza rata, odliv radne snage se odvijao u okviru grupe radnika nižih kvalifikacija, dok se sada trend značajno mijenja. Sve više odlaze lica sa visokim obrazovanjem i kompetencijama, jer se i tržište rada globalizovalo. Poslovni angažman se sad ugovara iz vlastitog doma putem elektronske komunikacije, prijavom na pozive firmi širom svijeta. Ranije je radnik morao da napusti zemlju i ode u nezivjesnost, dok to sada nije slučaj.

Ove mjere bi predstavljale osnovni zamajac i dovele bi do poboljšanja niza performansi u FBiH:

-Uvećanje opšte potrošnje, budući da uposleni sa najmanjim primanjima nemaju kapacitet za štednju, te se cjelokupne isplate prelijevaju u određeni vid potrošnje;

-Uvećavanje prihoda od doprinosa i poreza na plate (bez obzira na smanjenje stopa), budući da se značajno uvećava osnovica za obračun. Rast osnovice se ne mjeri samo kroz rast minimalnih, nego i ostalih plata, jer se moraju korigovati i primanja drugih grupa uposlenih koji su već bili iznad minimalnih primanja, lančano, sve do onih najvećih;

-Uvećanje poreza od indirektnog oporezivanja (PDV) zbog rasta prometa;

-Smanjenje opšte štednje uz obezbeđenje mogućnosti plasiranja i vraćanja sredstava u privredne tokove;

-Smanjenje obima sive ekonomije, budući da je značajan dio poslodavaca vršio isplate „na crno“ kao dodatak na niske plate uposlenih, a radi njihovog zadržavanja u radnom odnosu. Takođe je značajan dio poslodavaca vršio „nagrađivanja“ uposlenih iz vlastitih dividendi koje nisu ničim bile oporezovane (još uvijek nisu). I ovaj vid isplata bi se oporezivanjem dividendi učinio manje atraktivnim iako je „legalan“;

-Rast investicija, budući da se rastom prometa uvećava tržišni prostor i posebno potreba za uslužnim djelatnostima i

- druge implikacije na zapošljavanje, smanjenjem negativnih migracija unutar BiH i odlazaka stanovništva van BiH, povećanje prometa nekretnina i slično.

2/4 Pokazatelji sa općinskog nivoa

Pored makroekonomskih pokazatelja i gore navedenih projekcija, za procjenu općinskih, prije svega neporeznih prihoda, korišteni su i pokazatelji ekonomskih i privrednih kretanja vezanih za teritoriju Općine.

Iskustvo je pokazalo da je privreda Tešnja fleksibilnija u odnosu na sredine u kojima su locirani stariji veliki privredni sistemi. Stoga je početkom pandemije došlo do prestrukturiranja i preorijentisanja niza privrednih subjekata na druge aktivnosti i vidove proizvodnje. To je rezultiralo daleko manjim padom aktivnosti, prometa i drugih ekonomskih pokazatelja u odnosu na FBiH u cjelini (Tešanj 2,09% u odnosu na federalni prosjek od 9,03%).

S druge strane, izlaskom iz pandemije rast privrede Tešnja u 2022. u odnosu na 2021. godinu iznosi 11,28%, što je ispod prosjeka FBiH, koji iznosi 17,43%. Rast cijena specifičnih roba je doveo do rasta prometa JLS gdje su locirane cementare, željezara, velike uvozničke firme i slično, za razliku od Tešnja.

Usporavanjem inflacije i stabilizacijom prilika privreda Tešnja ponovo bilježi daleko veći rast prometa od federalnog prosjeka. U 2023. godini on je iznosio 26,6%, a federalni prosjek 6,1%, tako da su ispred nje samo općine Vareš i Dobretić. U 2024. godini rast za prvih 5 mjeseci iznosi 14,91%, a federalni prosjek iznosi 4,21%.

Utjecaj lokalne ekonomije i privrednih tokova na pojedine općinske prihode i budžet u cjelini se uveliko razlikuje u zavisnosti od vrste prihoda.

Zbog toga ističemo slijedeću vezu najvažnijih grupa prihoda općinskog budžeta sa lokalnom ekonomijom kako slijedi:

-Prihodi od indirektnih poreza (PDV i drugo) predstavljaju grupu prihoda na koje privredni tokovi i aktivnosti na teritoriji naše Općine nemaju nikakav utjecaj, tako da se ekonomski rast i razvijenost privrednih subjekata Općine uopšte ne odražava na rast ove grupe prihoda. Napominjemo da je ova grupa prihoda najvažnija i najizdašnija, ne samo za općinski budžet, nego i sve druge nivoe vlasti.

Uplate indirektnih poreza koje izvrše privredni subjekti sa teritorije Tešnja nemaju nikakav utjecaj na visinu prihoda Općine od indirektnih poreza.

Naglasili bismo još jednu činjenicu. **Po prirodi ovi porezi se naplaćuju od građana, njih plaćaju građani** privrednim subjektima kod krajnje potrošnje, a privredni subjekti samo vrše naplatu i transfer istog državi. Krajnji korisnik plaća cjelokupan iznos PDV-a. Izuzetak čini samo izvoz roba i usluga.

-Nasuprot tome, prihodi od direktnih poreza zavise od privrednih kretanja na teritoriji Općine, tako da oni zavise od broja zaposlenih i visine primanja (plata) istih, kao i od ostvarenog prometa nekretnina i imovine uopšte. Općina ostvaruje najveći dio ove grupe prihoda od građana dok je prihod od uplata privrednih subjekata manjeg značaja, budući da općine ne ostvaruju prihod od dobiti preduzeća.

Uplate poreza na dobit koje izvrše privredni subjekti sa teritorije Tešnja ni jednim dijelom se ne vraćaju u općinski budžet, nego predstavljaju prihod Kantona i Federacije BiH.

Kao i u slučaju PDV-a, porez na dohodak plaćaju u cjelini građani, a privredni subjekti samo obustavljaju sredstva kod isplate plata i transferišu državi.

-Treći osnovni izvor prihoda, neporezni prihodi, zavise od aktivnosti stanovništva, od privrednih kretanja na teritoriji Općine i od aktivnosti Općinske uprave. Ovo je jedina grupa prihoda koja u najvećoj mjeri zavisi od općinske regulative. Napominjemo da je rast pojedinih prihoda ove grupe u proteklih 12 godina ostvaren bez uvećanja definisanih stopa i iznosa naknada i taksi izuzev prihoda od naknade za vatrogastvo koja je sada direktno vezana za visine prosječnih plata u Federaciji BiH.

Uvedene su pojedine tarife taksi koje ranije nisu bile predviđene u okviru općinske Odluke vezane za elektroenergetske objekte.

Pozitivna kretanja su izražena u svim segmentima i ogledaju se, između ostalog, u slijedećem:

- povećanje broja zaposlenih na teritoriji Općine za 53,26% u odnosu na 2012. godinu,
- povećanje broja privrednih subjekata za 33% u odnosu na 2012. godinu,
- povećanje prometa nekretnina za 356% u odnosu na 2012. godinu,
- povećanje administrativnih usluga uprave za više od 140% u odnosu na 2012. godu,
- povećanje neporeznih prihoda za 76% u odnosu na 2012. godinu,
- povećanje direktnih poreza Općine za 286% u odnosu na 2012. godinu.

** Napomena: Ovi pokazatelji su ostvareni bez rasta stopa opterećenja obveznika uplata, tako da je rast zasnovan isključivo na rastu obima usluge, prometa i privrednih aktivnosti uopšte.*

Nažalost, ova pozitivna kretanja nemaju utjecaj na indirektno poreze Općine koji predstavljaju najvažniji i najizdašniji općinski prihod, jer se raspodjela ne vrši na bazi uplaćenih sredstava sa teritorije Općine.

Naprotiv, zbog iskazanog rasta direktnih poreza, našoj Općini je u raspodjeli sredstava od indirektnih poreza izvršeno umanjenje koeficijenta za obračun, čime se Općini od 2022. godine umanjuju sredstva za oko 600.000 KM na godišnjem nivou. Općina poduzima sve aktivnosti na redefinisaniu raspodjele prihoda, kako bi se ona učinila pravednijom i stimulativnom za općine koje više doprinose ostvarenju ukupnih prihoda.

U vezi s tim potrebno je istaći slijedeće:

U Općini Tešanj je u 2021. godine preko fiskalnih uređaja evidentiran promet od 1,714 milijardi KM što je pozicioniralo na 7. mjesto u FBiH, dok je na 6. mjestu u FBiH i po omjeru broja zaposlenih na jednog penzionera (Tešanj 2,6, federalni prosjek 1,3). U 2023. godini ovaj promet je iznosio 2,436 milijardi KM (8. mjesto u Federaciji BiH).

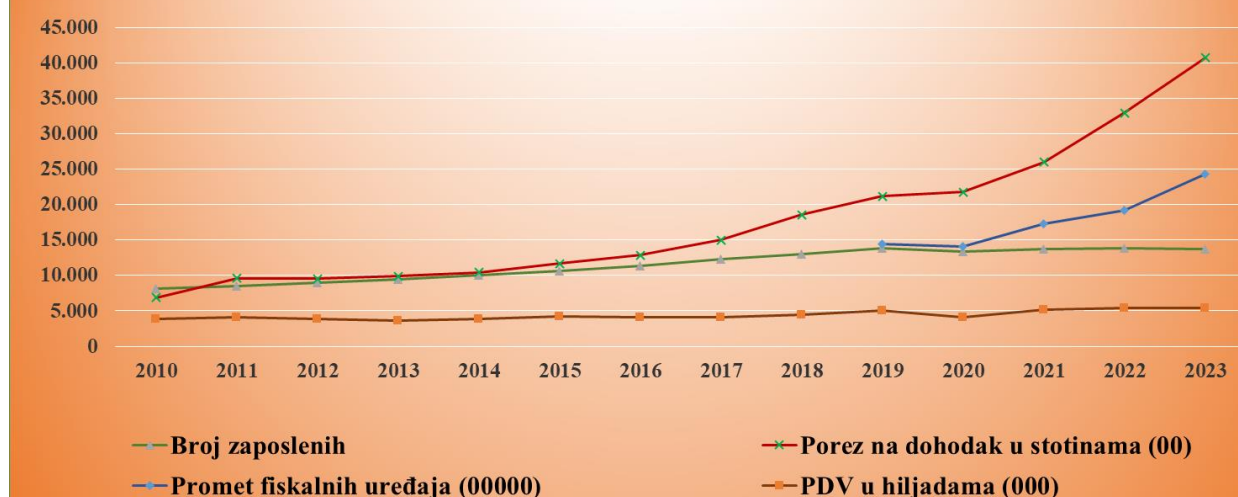
U 2020. godini izvoz Općine Tešanj iznosio je 357 miliona KM, od toga izvoz u Njemačku 142 miliona KM. U ovom parametru je Općina Tešanj bila na 5. mjestu po izvozu u Federaciji BiH, sa udjelom od oko 5% u izvozu Federacije BiH, te 25% u izvozu ZDK.

Sve ove rezultate općina Tešanj ostvaruje sa oko 43.000 stanovnika i na teritoriji od svega 156 km². U općini Tešanj je u 2021. godini realizovan promet veći nego u gradu Zenica sa 109.000 stanovnika, koja je pored toga i sjedište Zeničko – dobojskog kantona. Umjesto da građani i zaposleni u Tešnju budu nagrađeni za ogroman doprinos široj društvenoj zajednici, kada se radi o raspodjeli i povratu javnih prihoda, Općina Tešanj je tek na 68. mjestu od ukupno 79 JLS po povratu PDV-a u odnosu na uplaćeni PDV i na 54. mjestu od ukupno 79 JLS po povratu PDV-a u odnosu na broj stanovnika.

Federalni parlament je, nakon usvajanja posljednjih Izmjena i dopuna Zakona o raspodjeli javnih prihoda u Federaciji BiH, pokrenuo aktivnosti na definisanju metodologije za donošenje nove zakonske regulative u ovoj oblasti. Iako je proces trenutno stopiran, nadamo se da će se zbog zastarjelosti zakonskog rješenja vrlo brzo doći do pravednijeg načina raspodjele kroz cjelovitu izmjenu Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH. Na taj način bi se obezbijedila jednakost prava svih građana, te jednake mogućnosti za razvoj i jačanje demokratskih principa.

Upravo naredni grafički pregled ističe ovu (ne)povezanost - direktna veza rasta broja zaposlenih i prometom fiskalnih uređaja sa direktnim porezima i izostanak te veze u slučaju indirektnih poreza:

ZAPOSLENOST, PROMET FISKALNIH UREĐAJA, PRIHODI OD PDV-a I POREZA NA DOHODAK OPĆINE TEŠANJ ZA PERIOD 2010. - 2023. GODINA

Industrijska zona Glinište i dio zone Bukva čija infrastruktura se intenzivno uređivala u proteklim godinama, daju dobre osnove za dalja ulaganja privrednih subjekata. Ističemo da je, nakon privremenog zastoja u vrijeme pandemije, Općina od 2022. godine do pripreme ovog DOB-a obezbijedila ulaganje od blizu 1,2 miliona KM u definisanim zonama. Pored toga, postoji niz započetih investicija i van ovih zona. Okončanjem investicija koje su u toku očekuju se dalji pozitivni efekti.

Općina Tešanj je u periodu od 2010. do danas u industrijske zone na teritoriji Tešnja obezbijedila sredstva i realizovala ulaganja u visini od 6,35 miliona KM.

Za ove namjene je iz općinskog budžeta izdvojeno direktno 3,36 miliona KM, iz sredstava ZE-DO kantona 1,41 miliona KM, iz sredstava Federacije BiH 0,88 miliona KM i iz ostalih izvora 0,68 miliona KM. Od toga u industrijsku zonu Bukva-Vila uloženo je 2,83 miliona KM, a u zonu Glinište 3,11 miliona KM.

Pored ovih ulaganja iz budžeta, generalno se može konstatovati da su privredni subjekti na teritoriji Općine izvršili značajnu akumulaciju kapitala, te da je visina kapitala dostigla mjeru koja, kroz utrošak sredstava amortizacije i reinvestiranje, daje zamah daljim investicijama. Budući da kapital nije fizički vezan i da se konstantno transformiše, neophodno je obezbijediti njegovo dalje zadržavanje na teritoriji naše Općine.

S druge strane, u kontekstu ranije navedenog (zadržavanje radne snage, stvaranje povoljnijeg poslovnog ambijenta i drugo), potrebno je obezbijediti i ravnomjerniju raspodjelu kroz povećanje ličnih primanja uposlenih. Ovo se treba obezbijediti, kako je istaknuto kroz zakonsku regulativu, ali je za očekivati da će privrednici Tešnja svojom sposobnošću anticipiranja događaja i u ovom segmentu ići ispred ostatka Federacije, možda slijedeći primjer kompanije Megle BH. Ističemo da ima veliki prostor za napredak, usljed trenutno dosta loših pokazatelja u tom segmentu. Prije svega zbog iskazanih niskih prosječnih plata uposlenih na teritoriji Tešnja. Po ovom pokazatelju zauzimamo jednu od najnižih pozicija u Federaciji BiH.

Općinska administracija nastoji obezbijediti povoljan poslovni ambijent kroz razvoj infrastrukture (komunalna, putna, elektro i drugo), te kroz podsticajna sredstva, koja se održavaju na nivou od oko 800.000 KM godišnje i povrat sredstava u privredne tokove kroz realizaciju kapitalnih ulaganja koja čine polovinu općinskog budžeta od oko 14 miliona.

3/ Prihodovna osnova budžeta

Prihodi i primici općinskog budžeta se sastoje od poreznih i neporeznih prihoda, tekućih i kapitalnih grantova i kreditnih sredstava.

3/1 Porezni prihodi

Porezni prihodi predstavljaju najvažniji izvor općinskih prihoda.

Oni čine oko 54% ukupnog budžeta, odnosno blizu 60% budžetskih prihoda bez kreditnog zaduženja i prenesenih sredstava.

Sastoje se od direktnih (porez na dohodak, porez na imovinu i dr.) i indirektnih poreza (porez na potrošnju – PDV, carine, akcize i prihodi koji pripadaju Direkciji za ceste).

Za naredni trogodišnji period planiran je rast ovih prihoda za 6,5 do 10,5%.

- Direktni porezi

Za naredni trogodišnji period je planiran rast ove vrste prihoda, usljed inflatornih kretanja, rasta primanja uposlenih, najavljenih izmjena zakonske regulative i drugih pokazatelja.

U okviru ove podgrupe prihoda planiran je rast na slijedeće dvije stavke:

- "Porez na imovinu" je planiran sa projiciranim rastom od oko 2% na godišnjem nivou, zbog uvećanja osnovice oporezivanja (broj putničkih i teretnih motornih vozila, iznajmljenih poslovnih i stambenih prostora i dr.), kao i pojačanih aktivnosti odjeljenja Porezne uprave Tešanj na evidentiranju i naplati istih.

- "Porez na dohodak" je planiran sa projiciranim rastom od oko 9% na godišnjem nivou, zbog djelimičnog rasta broja zaposlenih na teritoriji Općine, uz uvećanje porezne osnovice kroz rast primanja, a što ima direktan odraz na općinski budžet.

Planirano je zadržavanje dostignutog visokog nivoa stavke "Porez na promet nepokretnosti", budući da je na teritoriji naše Općine porasla vrijednost nepokretnosti, a sam promet nepokretnosti je dostigao nivo od 30 miliona KM godišnje.

- Indirektni porezi

Nakon izvršenog umanjenja pripadajućeg dijela ove grupe prihoda Općine u tekućoj godini, uspostavljen je novi nivo koji je niži za 11,5% u odnosu na proteklih 16 godina od uvođenja ove grupe prihoda 2006. godine. Bez obzira na to, ova grupa prihoda čini i dalje najizdašniji općinski prihod. Općina poduzima aktivnosti na poboljšanju cjelokupne raspodjele indirektnih poreza i aktivno učestvuje u iznalaženju novih rješenja raspodjele u okviru Parlamenta BiH.

Generalno je istaknuta potreba utvrđivanja novih koeficijenata raspodjele, zbog zastarjelosti sadašnjih rješenja iz Zakona, nepravednosti raspodjele na velike i male sredine, te uspostavljenom mehanizmu izmirenja obaveza po vanjskom dugu Federacije BiH iz fonda ukupnih sredstava i drugog.

Raspodjela prihoda po osnovu indirektnih poreza prema Zakona o pripadnosti prihoda u FBiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15, , 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) nužno se treba transformisati, uz iznalaženje opšte prihvaćenih rješenja.

Značaj izmjena zakonske regulative proizilazi i iz toga da je ova vrsta prihoda i dalje najvažniji dio općinskog budžeta. To je još izraženije na višim nivoima vlasti. Stoga je od izuzetne važnosti da se procjena ove grupe prihoda vrši na realnim osnovama i pokazateljima, a što je u ovom momentu jako teško učiniti. Bez obzira na nastali pad, učešće indirektnih poreza u ukupnim prihodima i dalje iznosi do 27%, odnosno blizu 40% svih poreznih i neporeznih prihoda.

3/2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi čine blizu 15% ukupnog budžeta, odnosno blizu 22% poreznih i neporeznih prihoda. Sastoje se od tri podgrupe prihoda. Cjelokupna grupa, kao i sve tri podgrupe pojedinačno u okviru ove projekcije su definisane na postojećem nivou stopa i visina taksi i naknada.

Na taj način se ne planira uvođenje dodatnih opterećenja građana i privrede Općine.

Za naredni trogodišnji period projiciran je ukupan rast ovih prihoda od 5,6% na trogodišnjem nivou, planiran na bazi rasta aktivnosti organa uprave, građana i privrede u cjelini.

Ovdje je neophodno naglasiti da se veliki dio prihoda ove grupe ostvaruje na bazi pružanja usluga organa uprave. Znači da građani i privreda plaćaju odgovarajuću vrijednost koju dobiju zauzvrat.

Pored toga najveći dio ovih prihoda je namjenski i sredstva se koriste za unaprijed definisane namjene, tako da građani i privreda opet ostvaruju indirektnu korist. Takav slučaj je sa fondom za vatrogastvo iz kojeg se isključivo nabavlja oprema za vatrogasnu jedinicu, komunalnom naknadom iz koje se finansira čišćenje ulica, održavanje parkova, korita rijeka i slično, zatim javna rasvjeta, zimsko održavanje i drugo. Iz putarina se održavaju asfaltni i makadamski putevi, stoga se putarine naplaćuju u većem iznosu od vlasnika teretnih vozila koja u većoj mjeri koriste i habaju putnu infrastrukturu.

Često se ovi prihodi popularno nazivaju „parafiskalnim nametima“, a zapravo ne radi se o nametanju nego o raspoređivanju troška na stvarne korisnike usluga. Kod plaćanja neporeznih obaveza privredi i građanima treba biti jasna namjena te uplate (održavanje cesta, čišćenje ulica, parkova, javna rasvjeta, uklanjanje pasa lualica, razvoj vodovodnog sistema, vatrogasne zaštite, toplifikacija i slično). U suštini, ukoliko su ovi prihodi mali, ne mogu adekvatno podmiriti odgovarajuće potrebe privrede i građana. Upravo je Tešanj sredina koja ima razvijenu privredu i koja kontinuirano izdvaja sredstva za razvoj poslovne infrastrukture. Ova sredstva se obezbjeđuju pored općinskog budžeta i iz sredstava fondova i viših nivoa vlasti. Nakon toga se mora obezbijediti održavanje te infrastukture, a kvalitet tog održavanja zavisi od visine obezbijeđenih sredstava.

Stoga, neophodno je naglasiti, da Općina Tešanj vodi restriktivnu politiku po pitanju opterećenja privrede i građana ovim „nametima“, a da zahvaljujući dobrom radu i upravljanju postiže dobre rezultate u zadovoljenju potreba, tako da u nizu sektora prednjači u odnosu na druge JLS. Neke od JLS (općina/gradova) veličine naše Općine imaju višestruko veće neporezne prihodi i do 5 puta veće. Te prihode uplaćuju upravo građani i privreda, a njihovo korištenje definišu općinska/gradska vijeća.

- Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine

Ovi prihodi većim dijelom zavise direktno od aktivnosti Organa uprave, kao što je slučaj sa prihodima od iznajmljivanja, investiranja i slično. Izuzetak čini stavka "Prihodi od davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa, patenata i autorskih prava", koja je uslovljena isključivo procedurom ugovaranja i naplate regulisane u cijelosti od strane Kantona.

Ova podgrupa prihoda predstavlja uobičajen i stabilan izvor prihoda, te je za naredni period planirano zadržavanje ove grupe prihoda na približno dostignutom nivou.

U strukturi neporeznih prihoda ova grupa učestvuje sa oko 6%.

- Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga

Ova podgrupa prihoda čini najveći dio neporeznih prihoda od preko 91%.

I ovi prihodi većim dijelom zavise direktno od aktivnosti Organa uprave. Za naredni period planiran je rast ove podgrupe prihoda od prosječno 2,2% na godišnjem nivou.

Rast je planiran samo uvećanjem obima aktivnosti, a ne povećanjem visina administrativnih taksa, naknada i slično.

Ova podgrupa prihoda je u proteklom periodu porasla zbog aktivnosti Organa uprave na eksproprijaciji zemljišta za gradnju autoputa – koridor Vc. Ove aktivnosti su dovele do priliva

sredstava na teritoriju Tešnja od oko 70 miliona KM, što je imalo utjecaj na promet nekretnina, stanogradnju i druge segmente, pa samim tim i na općinske usluge i prihode.

- Novčane kazne i ostali prihodi

Ova podgrupa prihoda svojom visinom činila je perifernu stavku budžetskih prihoda, budući da sada čini manje od 3% neporeznih prihoda.

Za naredni period nije planirano uvećanje ove podgrupe neporeznih prihoda.

3/3 Tekući grantovi

Tekući grantovi se planiraju paralelno sa donošenjem budžeta viših nivoa vlasti, od kojih se isti i ostvaruju. Zbog toga je otežano njihovo precizno definisanje. Olakšavajuća okolnost je ta da su ovi grantovi namjenskog karaktera te da njihovo ostvarenje nema utjecaja na preostalo dio budžeta.

3/4 Kapitalni grantovi i primici

Ova grupa prihoda čini od 11% do 20% ukupnog budžeta.

U okviru ove podgrupe, kao i proteklih godina, planirani su različiti vidovi grant sredstava iz inostranstva, fondova, viših nivoa vlasti, mjesnih zajednica i donatora, te od prodaje zemljišta.

Ova sredstva su namjenska i odnose se na posebne budžetske stavke rashoda i izdataka tako da njihova visina nema utjecaja na tekući dio budžeta i preostale budžetske stavke.

Budući da se ova sredstva u najvećoj mjeri odobravaju tokom budžetske godine, ne postoji dovoljno elemenata za njihovo preciznije projiciranje za naredni trogodišnji period. S toga je u ovom dokumentu predviđen manji iznos sredstava koji se odnosi na izvjesna grant sredstva koja se odobravaju po ranije utvrđenim pravilima, odnosno određenim procedurama.

3/5 Prenesena sredstva iz prethodnih godina

Općina Tešanj odgovornim planiranjem budžeta konstantno zadržava akumulirani suficit koji se planom budžeta raspoređuje na realizaciju tekuće godine. Ne vrši se preformatiranje pojedinačnih budžetskih pozicija prihoda, a odgovorno se odnosi prema izvršenju, tako da se i za naredni trogodišnji period planira djelimično zadržavanje postojeće prakse, uz smanjenje iste na manje od 3% budžetskih prihoda.

3/6 Kreditno zaduženje

U narednom trogodišnjem periodu je planirana realizacija kreditnog zaduženja za projekt WATSAN - gradnja kanizacionih kolektora i uređaja za prečišćavanje otpadnih voda za nedostajući iznos sredstava u realizaciji projekta.

Pored toga, trenutno se razmatraju opcije iznalaženja povoljnog kreditnog zaduženja za rješavanje pitanja vodosnabdijevanja i uređaja za prečišćavanje otpadnih voda, uz napomenu da se povrat sredstava kredita D.D. Toplana vrši u skladu sa postojećim Sporazumom i Odlukom OV-a.

U obzir treba uzeti da je zbog rasta EURIBOR-a došlo do velikog rasta kamata i kamatnog troška, što ovakav vid finansiranja u mnogome poskupljuje i čini neatraktivnim. Do daljnjeg ovakvo stanje usporava zacrtane aktivnosti, ali nas tjera i na iznalaženje alternativa u implementaciji projekata.

4/ Rashodi i izdaci budžeta

Na osnovu iskazanih zahtjeva općinskih službi i drugih budžetskih korisnika obuhvaćenih općinskim Registrom vrši se raspodjela sredstava na pojedinačne grupe rashoda i izdataka.

Ovaj dokument je rađen uz planirano zadržavanje neporeznih prihoda na dostignutom nivou, sa restriktivnim opterećenjem privrede i građana. Pored toga restriktivno su planirani i kapitalni grantovi koje općina može ostvariti zbog paralelnog donošenja budžeta svih nivoa vlasti i nepostojanja adekvatnih informacija po pitanju istih.

Stoga se za donošenje godišnjih budžeta (nacrt i prijedlog) uvijek definišu veća sredstva od projiciranih u ovom dokumentu, ali su ta sredstva namjenska i vezana za kapitalni dio budžeta. Struktura tekućeg dijela budžeta je stabilnija i definisani osnovni omjeri se mijenjaju u daleko manjoj mjeri. Tekući dio budžeta manje reaguje na promjene visine prihoda budući da su to potrebe zajednice za koje se moraju izdvajati budžetska sredstva u definisanom nivou. Za razliku od njega kapitalni dio budžeta je fleksibilan i osjetljiviji. Tako na razne krizne situacije (pandemija, prirodne nesreće, rast cijena i slično) ovaj dio se umanjuje, a u slučaju vanrednih ostvarenja prihoda i uvećanja prihoda uopšte on se uvećava.

Potrebno je pronaći ravnotežu u raspodjeli na tekući dio budžeta sa zadovoljenjem opšt društvenih potreba i kapitalnog dijela koji obezbjeđuje dalji razvoj zajednice.

Bez obzira na to, potrebno je istaći da se budžet Općine i DOB u svakom slučaju vezuju za Strategiju razvoja Općine. Shodno tome, kroz ovaj dokument se nastoje iznaći sredstva za realizaciju ciljeva Strategije razvoja Općine u što većoj mjeri, kako za tekuće, tako i kapitalne namjene. Bitno je naglasiti povezanost procesa izrade strategije, godišnjih i trogodišnjih planova službi sa strateškim ciljevima sa izradom DOB-a i budžeta Općine.

Shodno tome, u budžetskom dokumentu i praćenju realizacije budžeta, posebno se definiše tabela strateških ciljeva Općine sa planiranim sredstvima po visini i dinamici realizacije, uključujući sve raspoložive izvore sredstava.

Razvojna komponenta općinskog budžeta je izražena u dva segmenta. Prije svega, kroz planirana kapitalna ulaganja i kapitalne grantove koji se kreću u rasponu od 7 do 15 miliona KM, a potom i kroz grantove podrške privredi koji iznose i do 800.000 KM godišnje. Ove dvije grupe u pojedinim godinama čine više od 50% općinskog budžeta. Na taj način se obezbjeđuje direktno ili indirektno povrat polovine općinskog budžeta u privredne tokove.

Pored toga može se reći da je uz konstanto uvećanje pojedinačnih izdvajanja, obezbjeđeno funkcionisanje lokalne administracije i mjesnih zajednica; finansiranje uspostavljenih socijalnih izdvajanja sa podrškom svim socijalno osjetljivim kategorijama stanovništva putem ustanova i nevladinog sektora; obezbjeđena je značajna podrška nevladinom sektoru, sportskim i kolektivima kulture, te projektima mladih; izdvajanje dodatnih sredstava za javne ustanove koje se finansiraju iz budžeta viših nivoa vlasti; stipendiranje studija; te podrška poticajima u lokalnoj ekonomiji. Takođe su obezbjeđene komunalne potrebe i održavanje sve veće putne i druge infrastrukture, realizacija projekata utvrđenih općinskom Strategijom razvoja, te druge opšt društvene potrebe.

U ovom dokumentu su iskazane projekcije po osnovnim kategorijama, dok će u samom nacrtu i prijedlogu budžeta biti obuhvaćene sve pojedinačne stavke prihoda i rashoda po ekonomskoj, organizacionoj, funkcionalnoj i fondovskoj klasifikaciji, uz definisanje veza sa Strategijom razvoja Općine i ciljevima koji se planiraju realizovati u narednoj godinu.

5/ Projekcija prihoda i primitaka budžeta

EKONOMSKI KOD	Fond	PRIHODI PRIMICI	BUDŽET ZA 2024. GODINU	PROJEKCIJA PRIHODA I PRIMITAKA		
				2025	2026	2027
710000		I PRIHODI OD POREZA	13.197.000	14.587.000	15.672.000	16.692.000
	711000	Porez na plate i dobit po staroj zakonskoj regulativi	1.000	1.000	1.000	1.000
	714100	Porez na imovinu	1.970.000	1.970.000	1.980.000	1.990.000
	716000	Porez na dohodak	4.750.000	5.180.000	5.640.000	6.150.000
	717000	Prihodi od indirektnih poreza sa jedinstvenog računa	6.475.000	7.435.000	8.050.000	8.550.000
	7152-900	Posebni porezi	1.000	1.000	1.000	1.000
720000		II NEPOREZNI PRIHODI	3.936.000	4.038.000	4.157.000	4.221.000
	721000	Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine	205.000	220.000	238.000	257.000
	722000	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga	3.603.000	3.701.000	3.802.000	3.847.000
	723000	Novčane kazne i ostali prihodi	128.000	117.000	117.000	117.000
730000		III TEKUĆI GRANTOVI	1.610.000	1.650.000	1.700.000	1.750.000
740000		IV KAPITALNI GRANTOVI I PRIMICI	5.362.000	3.957.000	3.327.000	3.257.000
		V PRENESENA SREDSTVA IZ PRETHODNE GODINE	3.520.000	1.800.000	1.100.000	700.000
		VI FINANSIRANJE (ZADUŽENJE)	400.000	1.000.000	500.000	900.000
SVEUKUNO PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE			28.025.000	27.032.000	26.456.000	27.520.000

6/ Projekcija rashoda i izdataka budžeta

EKONOMSKI KOD	NAZIV POZICIJE BUDŽETA	BUDŽET ZA 2024. GODINU	PROJEKCIJA PRIHODA I PRIMITAKA		
			2025	2026	2027
1	2	3	4	5	6
	I SREDSTVA ZA PLATE I NAKNADE	4.100.000	4.621.000	4.897.000	5.020.000
611100	Bruto plate i naknade plata Organa uprave	3.090.000	3.568.000	3.800.000	3.900.000
611211	Naknade troškova zaposlenih - prijevoz radnika	71.000	71.000	77.000	80.000
611221	Naknade troškova zaposlenih - topli obrok	315.000	370.000	380.000	390.000
611224	Naknade troškova zaposlenih - regres	76.000	77.000	80.000	80.000
611225- 6-7-8-9	Ostale naknade troškova zaposlenih (otpremnine, naknade za liječenje, smrtne slučajeve i drugo)	160.000	90.000	90.000	90.000
611231	Nagrade zaposlenim za postignute rezultate rada	30.000	30.000	30.000	30.000
612110	Doprinosi poslodavca na plate i naknade Organa uprave	358.000	415.000	440.000	450.000
	II SREDSTVA ZA MATERIJAL, ENERGIJU I USLUGE	4.321.000	4.583.500	4.841.000	5.056.000
	1. Direktni materijalni rashodi organa uprave	1.526.000	1.538.500	1.610.000	1.608.000
613100	Troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu	16.000	16.000	16.000	16.000
613210	Izdaci za električnu energiju i grijanje	240.000	266.500	270.000	275.000
613310	Izdaci telefonskih, komunikacijskih i poštanskih usluga	130.000	130.000	133.000	135.000
613320	Izdaci za vodu, odvoz smeća i kanalizaciju Organa uprave	18.000	19.000	20.000	21.000
613400	Kancelarijski i ostali materijal	85.000	87.000	89.000	90.000
613500	Izdaci za usluge prijevoza, goriva i registracije motornih vozila	50.000	50.000	50.000	50.000
613610	Unajmljivanje imovine	1.000	1.000	1.000	1.000
613711- 21	Materijal i usluge za tekuće održavanje zgrada	18.000	19.000	19.000	20.000
613712- 22	Materijal i usluge za održavanje i popravak opreme	15.000	17.000	17.000	19.000
613713- 23	Materijal i usluge za održavanje i popravak vozila	30.000	33.000	30.000	33.000
613810/ 820	Troškovi osiguranja i bankarske usluge	26.000	28.000	26.000	26.000

613914	Reprezentacija	32.000	32.000	32.000	32.000
613914	Promotivno-reklamni materijal Općine i promocija turističkih potencijala	29.000	29.000	29.000	29.000
613911-12-13-19	Izdaci za javno informisanje, štampanje i medije (službena glasila, časopisi i dr. literatura, izrada biltena, usluge štampanja, internet stranica, izdavaštvo i dr.)	57.000	57.000	57.000	57.000
613911-12-13-19	Oglašavanje putem medija (informisanje javnosti o radu Vijeća, Organa uprave i drugo)	38.000	40.000	40.000	40.000
613916	Oglašavanje po Zakonu o javnim nabavkama	15.000	16.000	17.000	18.000
613920	Troškovi stručnog usavršavanja i obuke	12.000	12.000	12.000	12.000
613934	Kompjuterske usluge (održavanje baza podataka, aplikacije, obuka i drugo)	30.000	30.000	30.000	30.000
613976	Ugovori o djelu (neto iznos)	34.000	35.000	35.000	35.000
613974	Naknade za angažman biračkih odbora i drugo (neto iznos)	65.000	0	25.000	0
613973	Izdaci za volonterski rad po osnovu ugovora	50.000	50.000	50.000	50.000
613974	Rad općinskih komisija (neto iznos)	112.000	125.000	130.000	130.000
613975	Naknade vijećnicima (neto iznos)	190.000	210.000	220.000	230.000
613974	Naknade Općinskoj izbornoj komisiji (neto iznos)	30.000	19.000	33.000	20.000
613980	Porez i doprinosi po ugovorima o djelu i ostalim angažmanima fizičkih lica	105.000	110.000	115.000	120.000
613937	Usluge vještačenja i drugi troškovi vođenja postupaka i prinudna izvršenja	35.000	40.000	45.000	50.000
613990	Troškovi certificiranja i održavanja certifikata organa uprave	10.000	12.000	12.000	12.000
613990	Ostale ugovorene i nespomenute usluge (osiguranje objekata, takse, naknade, troškovi revizije i drugo)	53.000	55.000	57.000	57.000
	2. Ostale usluge za opštredruštvene potrebe	2.795.000	3.045.000	3.231.000	3.448.000
613991	Program zaštite od prirodnih nesreća (obuka, rad Štaba CZ, tekuće opremanje i dr.)	26.000	26.000	26.000	26.000
613327	Ostale medicinske usluge - deratizacija, uklanjanje uginulih životinja, uzorkovanje i druge analize	35.000	37.000	37.000	38.000
613329	Ostale komunalne usluge - utrošak električne energije za javnu rasvjetu	440.000	480.000	520.000	560.000

613329 / 613726	Ostale komunalne usluge - sanacija javne rasvjete, ukrasne rasvjete i svjetlećih znakova	70.000	80.000	80.000	90.000
613329	Održavanje autobuskih stajališta, dječjih igrališta, oglasnih tabli, zaštitnih ograda i spomen obilježja	65.000	68.000	74.000	80.000
613329	Komunalno uređenje (program komunalne higijene, uređenje javnih površina, ukrašavanje javnih objekata, parkova i ulica za vrijeme praznika, numeracija objekata, uklanjanje divljih deponija i dr.)	475.000	520.000	530.000	540.000
613329	Podrška projektima prema usvojenoj Strategiji razvoja – tekuće aktivnosti i operativni troškovi realizacije	50.000	50.000	50.000	50.000
613714-24	Zimsko održavanje puteva prema usvojenom Programu (mreža lokalnih puteva Općine)	320.000	340.000	350.000	360.000
613714-24	Održavanje i sanacija makadamskih puteva, propusta i priključaka	290.000	320.000	320.000	340.000
613714-24	Održavanje asfaltnih puteva i ulica (sanacija udarnih rupa, devijacija i drugih oštećenja)	620.000	700.000	800.000	900.000
613714-24	Postavljanje i održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije	90.000	100.000	110.000	120.000
613714-24	Uređenje taksi stajališta iz namjenskih sredstava	4.000	4.000	4.000	4.000
613727	Interventne i preventivne mjere - ublažavanje i otklanjanje posljedica prirodne nesreće i sprečavanje nastanka novih šteta	310.000	320.000	330.000	340.000
	III TEKUĆI GRANTOVI (TRANSFERI), KAMATE I SREDSTVA REZERVI	6.683.000	6.705.500	6.829.000	7.274.000
	1. Grantovi mjesnim zajednicama	675.000	730.000	740.000	1.290.000
614311	Grantovi mjesnim zajednicama za redovnu djelatnost i knjigovodstvene usluge	355.000	400.000	400.000	400.000
614311	Zimsko održavanje puteva prema usvojenom Programu (mreža lokalnih puteva Općine) putem mjesnih zajednica prema pojedinačnim sporazumima	260.000	270.000	280.000	290.000
614311	Grantovi mjesnim zajednicama za održavanje javne rasvjete sa zamjenom postojećih svjetiljki energetski efikasnijim	60.000	60.000	60.000	600.000

	2. Grantovi socijalne zaštite i pomoći	1.826.500	1.834.000	1.849.000	1.851.000
614181	Grant Centru za socijalni rad Tešanj	517.000	520.000	520.000	522.000
614239	Grant Centru za socijalni rad Tešanj za sufinansiranje rada komisije za utvrđivanje stepena invalidnosti lica sa teritorije općine Tešanj i sredstva putem Organa uprave	4.000	4.000	4.000	4.000
614229	Grant Centru za socijalni rad Tešanj za nabavku ogrjeva za socijalno ugrožena lica	40.000	40.000	40.000	40.000
614229	Stalne socijalne pomoći Centra za socijalni rad Tešanj	83.000	83.000	83.000	83.000
614243	Prošireni oblik socijalne zaštite - poboljšanje uslova za srednje obrazovanje učenika putem Centra za socijalni rad Tešanj i sufinansiranje prijevoza učenika srednjih škola	85.000	85.000	85.000	85.000
614239	Jednokratne materijalne pomoći putem Centra za socijalni rad Tešanj	100.000	100.000	100.000	100.000
614239	Jednokratne materijalne pomoći putem Centra za socijalni rad Tešanj djeci oboljeloj od specifičnih težih oboljenja (dijabetesmellitus, celijakija, multipla skleroza, cerebralna paraliza)	45.000	50.000	50.000	50.000
614239	Novčane pomoći putem Centra za socijalni rad Tešanj za oboljele od celijakije (nabavka bezglutenske hrane)	5.000	0	0	0
614239	Stimulativne demografske mjere porodiljama (III, IV i više djece)	50.000	55.000	55.000	55.000
614239	Stimulativne demografske mjere: podrška bračnim parovima za biomedicinski podpomognutu oplodnju	20.000	25.000	25.000	25.000
614239	Sanacija i adaptacija stambenih prostora socijalno ugroženih lica i boračkih populacija	90.000	90.000	90.000	90.000
614239	Sredstva za stambeno zbrinjavanje boračkih populacija iz Budžeta ZE-DO kantona	40.000	90.000	100.000	100.000
614239	Sredstva za ostale pomoći boračkih populacija iz Budžeta ZE-DO kantona	270.000	220.000	220.000	220.000
614239	Jednokratne materijalne pomoći putem ORVI Tešanj	30.000	30.000	30.000	30.000
614239	Jednokratne materijalne pomoći putem Organizacije porodice šehida i pog.bor.Tešanj	30.000	30.000	30.000	30.000
614239	Jednokratne materijalne pomoći putem JOB - Unije veterana Tešanj	37.200	37.200	37.200	37.200
614239	Jednokratne materijalne pomoći Općine putem Udruženja penzionera	50.000	50.000	50.000	50.000

614239	Jednokratne materijalne pomoći Općine putem Udruženje antifašista i boraca NOR-a u Tešnju za članove bez primanja	5.800	5.800	5.800	5.800
614239	Sufinansiranje pravne zaštite boračkih populacija	40.000	40.000	40.000	40.000
614239	Sredstva za dobrovoljne davaoce krvi putem programa Crvenog križa Tešanj	25.000	27.000	27.000	27.000
614239	Sredstva za dnevne aktivnosti pacijenata u Centru za mentalno zdravlje Doma zdravlja	5.000	5.000	5.000	5.000
614239	Jednokratne materijalne pomoći putem organa uprave	100.000	100.000	100.000	100.000
614239	Sredstva za podjelu robnih paketa najugroženijim licima	10.000	5.000	5.000	5.000
614239	Grant za dnevni boravak djece sa poteškoćama u razvoju općine Tešanj	40.000	40.000	45.000	45.000
614239	Subvencioniranje grijanja i komunalnih usluga i drugih potreba za penzionere i socijalno ugrožena lica	30.000	37.000	37.000	37.000
614239	Subvencioniranje troškova demobilisanim borcima za naknade za uređenje građevinskog zemljišta	15.000	5.000	5.000	5.000
614233	Sredstava za pomoć povratku raseljenih i izbjeglih lica i održavanje objekata kolektivnog smještaja	30.000	30.000	30.000	30.000
614223	Sredstva za privremeno angažovanje nezaposlenih lica	29.500	30.000	30.000	30.000
	3. Grantovi za kulturu, obrazovanje i mlade	1.434.500	1.339.500	1.441.000	1.348.000
614324 / 614311 / 614239	Grantovi za projekte mladih i za mlade i podrška projektu Omladinska banka	100.000	100.000	100.000	100.000
614239	Stambeno zbrinjavanje mladih	100.000	0	100.000	0
614311	Grant predškolskim ustanovama – dječije igraonice	30.000	30.000	30.000	30.000
614311	Grantovi osnovnim školama	35.000	30.000	30.000	30.000
614243	Nabavka školskog pribora i udžbenika za učenike prvih razreda osnovnih škola Tešnja	50.000	50.000	50.000	55.000
614243	Grant za posjetu završnih razreda osnovnih škola Srebrenici	16.000	16.000	16.000	17.000
614311	Grantovi srednjim školama	20.000	25.000	25.000	25.000

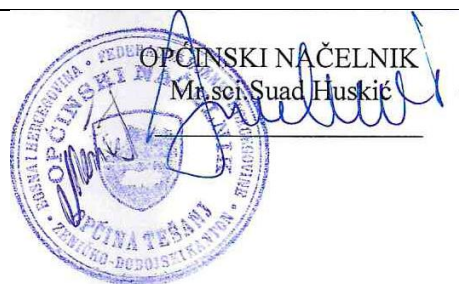
614234	Program stipendiranja - Sredstva za stipendije Ministarstva obrazovanja i finansijska podrška školovanju iz budžeta Općine	300.000	300.000	300.000	300.000
614234	Sredstva za stipendije studentima boračkih populacija iz Budžeta ZE-DO kantona	230.000	230.000	230.000	230.000
614234	Grant za postdiplomske studije	15.000	15.000	15.000	15.000
614311	Grant za angažovanje volontera u općinskim ustanovama	15.000	15.000	15.000	15.000
614311	Grant Centru za kulturu i obrazovanje Tešanj (redovna djelatnost i održavanje zgrade)	200.000	200.000	200.000	200.000
614311	Grant Muzeju Tešanj	36.000	38.000	38.000	38.000
614311	Grant Općoj biblioteci Tešanj	48.500	50.500	51.000	51.000
614311	Grantovi za promociju i unapređenje turističkih potencijala Općine	54.000	55.000	56.000	57.000
614311	Grantovi ostalim organizacijama u oblasti kulture	40.000	40.000	40.000	40.000
614311	Grant za Memorijalni centar Srebrenica	10.000	10.000	10.000	10.000
614311	Podrška projektu radu Centar za smještaj starih lica u Potočarima, opština Srebrenica – UG Emaus	10.000	10.000	10.000	10.000
614324 / 614311	Grantovi za obilježavanje praznika, jubileja, značajnih datuma Općine, kulturne i vjerske manifestacije i slično sa Programom obilježavanja tekovina odbrane 1992-95. i 1941-45. godine	125.000	125.000	125.000	125.000
	4. Grantovi u oblasti sporta	681.000	687.000	689.000	690.000
614324	Grantovi za rad sportskih klubova i društava i ljekarski pregled sportista	500.000	500.000	500.000	500.000
614324	Grantovi klubovima i sportistima za izuzetne sportske rezultate	12.000	12.000	12.000	12.000
614324	Grant za Sportski savez Općine Tešanj	9.000	10.000	10.000	10.000
614324	Klizalište i škola klizanja (najam)	30.000	30.000	30.000	30.000
614324	Grant za Sportsko-rekreacioni centar i za razvoj sporta	90.000	95.000	97.000	98.000
614324	Grantovi za razvoj sportske infrastrukture koja je na brizi sportskih kolektiva	40.000	40.000	40.000	40.000

	5. Grantovi udruženjima građana	185.000	185.000	185.000	185.000
614324	Grantovi za rad udruženja od posebnog značaja za općinu Tešanj	105.000	105.000	105.000	105.000
614324	Grantovi ostalim udruženjima građana za realizaciju projekata	80.000	80.000	80.000	80.000
	6. Grantovi podrške privredi i ostalo	1.511.000	1.530.000	1.555.000	1.560.000
6142391 6	Grantovi za razvoj poljoprivrede	380.000	380.000	400.000	400.000
6142391 6	Podrška drugim projektima iz oblasti poljoprivrede (proljetna i jesenska sjetva i drugo)	80.000	80.000	80.000	80.000
614521	Podrška razvoju start up ideja mladih	70.000	70.000	70.000	70.000
614521	Sufiansiranje programa zapošljavanja mladih kroz Dijaspore program (start up i drugo)	40.000	40.000	40.000	40.000
614239	Sredstva podrške za zapošljavanje i samozapošljavanje boračkih populacija iz Budžeta ZE-DO kantona	130.000	130.000	130.000	130.000
614241	Grant sredstva za ublažavanje i otklanjanje posljedica prirodnih nesreća	20.000	20.000	20.000	20.000
614324	Podrška sajamskim aktivnostima (Sajam privrede u Tešnju, sajam pčelarstva i drugo)	55.000	55.000	55.000	60.000
614429	Grant Agenciji za razvoj za bruto plate i naknade	95.000	95.000	95.000	95.000
614429	Grant Agenciji za razvoj za materijalne troškove	41.000	41.000	41.000	41.000
614429	Grant Agenciji za razvoj za podršku projektima	66.000	66.000	66.000	66.000
614311/ 614429	Finansiranje Saveza općina i gradova FBiH	15.000	15.000	15.000	15.000
614239/ 614324	Grantovi za komunalne potrebe (uređenje fasada, zbrinjavanje pasa lualica i drugo)	220.000	220.000	220.000	220.000
614311/ 614324	Grantovi za podršku projektima prema usvojenoj Strategiji razvoja i akcionim planovima (džender akcioni plan, SECAP i drugi)	140.000	135.000	140.000	140.000
614323	Grantovi klubovima vijećnika OV-a	81.000	105.000	105.000	105.000
614810	Povrat poreza, izvršenja po presudama, prinudna izvršenja i sporazumna rješenja i otpis	78.000	78.000	78.000	78.000

	8. Kamate i operativna budžetska rezerva	370.000	400.000	370.000	350.000
616332	Kamate po osnovu kreditnog zaduženja	220.000	250.000	220.000	200.000
	Operativna budžetska rezerva	150.000	150.000	150.000	150.000
	IV KAPITALNI GRANTOVI (TRANSFERI) I IZDACI	12.581.000	10.782.000	9.619.000	9.840.000
	1. Podrška projektima drugih izvora i utrošak namjenskih sredstava	7.022.000	5.075.000	3.700.000	4.220.000
821000	Projekat prikupljanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda na području općine Tešanj	2.200.000	2.000.000	1.000.000	1.500.000
615000/ 821000	Podrška projektima Evropske komisije i drugih institucija - općinsko učešće i drugo	200.000	200.000	200.000	200.000
615311/ 821600	Podrška projektima i utrošak sredstava kapitalnih grantova viših nivoa vlasti i drugih izvora	590.000	445.000	550.000	600.000
615311/ 821600	Podrška projektima proizašlim iz realizacije projekta izgradnje autoputa na koridoru Vc	400.000	500.000	400.000	300.000
615311	Sufinansiranje mjera energetske efikasnosti - solarni paneli na zgradi JU Opće bolnice Tešanj	75.000	0	0	0
615311	Podrška Općine projektima organizacija i institucija van teritorije općine Tešanj	30.000	30.000	30.000	30.000
615311	Gradnja objekta osnovne škole 9. septembar Medakovo	700.000	200.000	100.000	100.000
821614	Rekonstrukcija raskrsnice Jelah	200.000	200.000	0	0
821000	Gradnja sportske dvorane Jelah	1.250.000	250.000	50.000	0
615000/ 821000	Utrošak sredstava od koncesija i naknade za korištenje šuma	110.000	110.000	110.000	110.000
821300	Opremanje civilne zaštite, jedinica i službi iz sredstava posebne naknade	392.000	390.000	400.000	500.000
821300	Opremanje vatrogasne jedinice iz sredstava Fonda za vatrogastvo i budžeta	215.000	170.000	180.000	200.000
615000/ 821000	Sredstva za uređenje Starog grada – Gradine Tešanj i očuvanje pisane i materijalne baštine	120.000	40.000	30.000	30.000
821222 – 821612	Uređenje industrijskih zona i poslovne infrastrukture	540.000	540.000	650.000	650.000

	2. Općinski projekti (novi projekti i nastavak započetih projekata)	3.132.000	3.837.000	3.839.000	3.820.000
615000/ 821000	Realizacija ranije ugovorenih i prenesenih projekata iz prethodnih godina	0	1.000.000	600.000	300.000
821619	Uređenje centralnog spomen obilježja u Tešnju i obilježja na drugim lokalitetima	50.000	25.000	0	0
615311	Revitalizacija rijeke Usore i nužna rekonstrukcija korita rijeke Tešanjke	60.000	50.000	30.000	50.000
615311	Uređenje izletišta Kiseljak	50.000	30.000	25.000	25.000
821222; 821341	Uređenje i izgradnja odbojnih i zaštitnih ograda, trotoara, pješačkih i biciklističkih staza, autobuskih stajališta i javnih satova	70.000	70.000	70.000	70.000
821335	Gradnja dječijih igrališta	310.000	50.000	25.000	25.000
821337	Nabavka dekorativne rasvjete	30.000	30.000	20.000	20.000
821361	Gradnja i uređenje parka i parking prostora	60.000	0	0	0
821611	Uređenje rasvjete u urbanim zonama Općine – zamjena postojećih svjetiljki LED rasvjetnim tijelima	100.000	50.000	50.000	50.000
821111	Eksproprijacija i otkup zemljišta (rekonstrukciju puta Bukva -Tešanjka, bunar PEB 4, Vodovod Karadaglije Jablanica, put pored Dvorane Jelah i dr.)	300.000	300.000	300.000	300.000
821520/ 615311	Izrada prostorno planske i projektne dokumentacije	320.000	450.000	300.000	300.000
821520	Izrada projektne dokumentacije projekata javno-privatnog partnerstva	10.000	10.000	10.000	10.000
821224	Vodosnabdijevanje (dodatne količine vode i razvoj distributivne mreže)	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.000.000
821000	Izgradnja azila za pse - nova faza	20.000	30.000	0	0
821612	Uklanjanje arhitektonskih barijera za invalidna lica (parkinzi i rampe)	30.000	30.000	30.000	30.000
821614/ 821300	Nabavka opreme, objekata i vozila za potrebe funkcionisanja Organa uprave	112.000	112.000	112.000	112.000
821594	Korištenje baze Federalne uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove	10.000	0	0	0
821312	Informatička i druga oprema i nabavka softvera za Općinu (unapređenje hardverske infrastrukture, serverska oprema, digitalizacija usluga - e građevinska, tableti za Općinsko vijeće i drugo)	100.000	100.000	100.000	100.000

821000	Ostala kapitalna ulaganja iz Strategije razvoja	0	0	667.000	1.428.000
	3. Preostala kapitalna ulaganja i grantovi	2.427.000	1.870.000	2.080.000	1.800.000
615000 821000	Kapitalna ulaganja (Plan kapitalnih investicija)	1.350.000	1.200.000	1.500.000	1.240.000
615311	Razvoj sportske infrastrukture klubova	150.000	150.000	150.000	150.000
615311	Kapitalna ulaganja na objektu JU Centar za kulturu i obrazovanje Tešanj (nabavka stolica za kino salu, rješavanje pitanja ventilacije u sali i zamjena stolarije/bravarije na objektu)	328.000	100.000	50.000	50.000
615311	Sufinansiranje kapitalnih ulaganja JU Doma zdravlja Tešanj - nabavka ambulantnog vozila, prilaz ambulanti Trepče	85.000	80.000	80.000	80.000
615311	Sufinansiranje kapitalnih ulaganja JU Opće bolnice Tešanj - nabavka agregata i zamjena lifta	150.000	200.000	200.000	200.000
615311	Sufinansiranje nabavka vozila za potrebe JU Muzej Tešanj	15.000	0	0	0
615311	Izgradnja sportskog poligona u Dolcu - vještačka trava i drugo i uređenje poligona Gimnazijalsko	125.000	30.000	20.000	0
615311	Izgradnja novog objekta JU Centra za socijalni rad Tešanj	144.000	30.000	0	0
615311	Grantovi za podršku projektima vjerskih zajednica i crkava	80.000	80.000	80.000	80.000
	V POVRAT SREDSTAVA FINANSIRANJA	340.000	340.000	270.000	330.000
823213	Otplate kredita EIB	270.000	270.000	270.000	330.000
823511	Rezervisana sredstva za garancije date D.D. Toplana Tešanj	70.000	70.000	0	0
	UKUPNO RASHODI, IZDACI I FIANSNIRANJE	28.025.000	27.032.000	26.456.000	27.520.000

 OPĆINSKI NAČELNIK
 Mr. sc. Suad Huskić